

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ
за професією «Вихователь закладу дошкільної освіти»

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Мета професійної діяльності полягає в організації навчання, виховання та розвитку вихованців під час здобуття ними дошкільної освіти шляхом формування ключових компетентностей через спільні уміння на рівні дошкільної та початкової освіти.

Процес навчання, виховання та розвитку вихованців є наскрізним. Їх цілісність забезпечується наявністю у вихователя загальних та професійних компетентностей, необхідних для виконання всіх трудових функцій.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»)

Секція Р	Освіта	Розділ 85	Освіта	Група 85.1	Дошкільна освіта	Клас 85.10	Дошкільна освіта
---------------------------	--------	----------------------------	--------	-----------------------------	---------------------	-----------------------------	---------------------

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
2	23	233	2332
Професіонали	Викладачі	Вчителі початкової школи та працівники дошкільних закладів (з дипломом про вищу освіту, що відповідає рівню	Вихователі дошкільних закладів

		спеціаліста)	
--	--	--------------	--

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»)

1.5. Узагальнена назва професії

Вихователь

1.6. Назви типових посад

Посада педагогічного працівника: вихователь

1.7. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації)

Робоче місце вихователя розташоване в окремому приміщенні (кабінеті, кімнаті) закладу дошкільної освіти та оснащене предметами і засобами праці відповідно до вимог законодавства або визначається умовами здійснення дистанційного навчання.

Професійна діяльність вихователя здійснюється відповідно до трудового договору та/або посадової інструкції, а також передбачає зайнятість у будівлі закладу освіти, що використовується в освітньому процесі, та за межами будівлі закладу освіти.

Вихователь безпосередньо підпорядковується керівнику закладу дошкільної освіти, а також керівнику структурного підрозділу закладу освіти (у разі його наявності).

1.8. Умови праці

Професійна діяльність вихователя пов'язана з підвищеним рівнем психофізіологічного та емоційного навантаження.

Робочий час і час відпочинку, інші умови праці, оплата праці визначаються законодавством про працю, а також законодавством у сфері освіти.

Режим роботи визначається правилами внутрішнього розпорядку, колективним договором (у разі наявності), іншими документами закладу дошкільної освіти.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

На посаду вихователя закладу дошкільної освіти приймаються особи, які:

мають вищу (фахову передвищу) педагогічну освіту та/або професійну кваліфікацію педагогічного працівника;

вільно володіють державною мовою (для громадян України) або володіють державною мовою в обсязі, достатньому для спілкування, ведення ділової документації та виконання професійних обов'язків (для іноземців та осіб без громадянства);

мають моральні якості, які дозволяють виконувати професійні обов'язки (відповідно до частини другої статті 54 Закону України «Про освіту»);

¹ назву професії сформульовано відповідно до положень Закону України «Про освіту» (набере чинності після

внесення відповідних змін до Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» на заміну назви посади «Вихователі дошкільних закладів»)

не мають судимості, зокрема за злочини проти свободи чи статевої недоторканості дитини або у присутності дитини чи з використанням дитини;
пройшли медичний огляд і за його результатами фізичний та психічний стан здоров'я дозволяє їм виконувати професійні обов'язки;
ознайомлені під підпис з правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти, посадовою інструкцією, нормами професійної етики;
попередньо пройшли інструктаж, навчання та перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності;
подали всі передбачені законодавством документи.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК)

диплом молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) (5 рівень РНК) за спеціальністю 012 Дошкільна освіта або іншими спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (із присвоєнням професійної кваліфікації);

диплом бакалавра (6 рівень РНК) за спеціальністю 012 Дошкільна освіта або іншими спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для підготовки здобувачів вищої освіти (із присвоєнням професійної кваліфікації);

диплом магістра (спеціаліста²) (7 рівень РНК) за спеціальністю 012 Дошкільна освіта або іншими спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для підготовки здобувачів вищої освіти (із присвоєнням професійної кваліфікації).

Атестаційний лист, сертифікат про проходження добровільної сертифікації педагогічних працівників, інші документи, що підтверджують наявність професійних компетентностей (професійної кваліфікації), необхідних (необхідної) для виконання трудових функцій.

2. Навчання та професійний розвиток

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Для професії «Вихователь закладу дошкільної освіти» особа може проходити підготовку за спеціальністю 012 Дошкільна освіта або іншими спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для підготовки здобувачів вищої (фахової передвищої) освіти (із присвоєнням професійної кваліфікації).

Підготовка фахівців може здійснюватися на таких рівнях освіти: фахова передвища освіта; початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти; перший (бакалаврський) рівень вищої освіти; другий (магістерський) рівень вищої освіти.

Присвоєння кваліфікації здійснюється кваліфікаційними центрами або

²Примітка.

Відповідно до підпункту 2 пункту 2 розділу XV Закону України «Про вищу освіту» вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста (повна вища освіта) прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра.

іншими суб'єктами, уповноваженими на це законодавством.

2.2. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Законодавством передбачено обов'язкове проведення атестації не рідше ніж один раз на 5 років, за результатами якої визначається відповідність вихователя займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання.

Необхідною умовою атестації вихователя є проходження ним підвищення кваліфікації у міжатестаційний період.

Міжатестаційний період визначається законодавством у сфері освіти.

Кваліфікаційні вимоги до вихователя, яким присвоюється певна кваліфікаційна категорія (спеціаліст, спеціаліст другої категорії, спеціаліст першої категорії, спеціаліст вищої категорії) визначено Орієнтовним описом професійних компетентностей вихователя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників (пункт 7 цього Професійного стандарту).

Підвищення кваліфікації може здійснюватися шляхом формальної, неформальної (тренінги, семінари, семінари-практикуми, вебінар, майстер-класи тощо) та інформальної освіти.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Конституція України.

Кодекс законів про працю України.

Закон України «Про освіту».

Закон України «Про охорону праці».

Закон України «Про дошкільну освіту».

Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1109 «Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930 «Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.12.2010 за № 1255/18550.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 № 776 «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти».

Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641.

4. Загальні компетентності

Умовне позначення	Загальні компетентності
-------------------	-------------------------

ЗК.01	Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)
ЗК.02	Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)
ЗК.03	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)
ЗК.04	Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)
ЗК.05	Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проєктами, критично мислити (підприємницька компетентність)
ЗК.06	Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (етична компетентність)

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за груповою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення трудових функцій

У/п	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	У/п
А	Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу	Прогностична	А1
		Здатність планувати та прогнозувати результати освітнього процесу	А1.1
		Здатність до цілепокладання, самоорганізації та підготовки до здійснення освітнього процесу	А1.2
		Здатність до документування професійної діяльності	А1.3
		Організаційна	А2
		Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти державною мовою	А2.1
		Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти	А2.2
		Здатність організовувати ігрову (провідну) і інші види дитячої	А2.3

		діяльності та підтримувати види діяльності, ініційовані дитиною	
--	--	---	--

		Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами	A2.4
		Оцінювально-аналітична	A3
		Здатність здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти	A3.1
		Здатність аналізувати рівень сформованості компетентностей відповідно до державного стандарту	A3.2
		Предметно-методична	A4
		Здатність формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та спільні уміння відповідно до державного стандарту	A4.1
Б	Участь створенні, підтримці розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища у та	Здоров'язбережувальна	Б1
		Здатність організовувати фізично безпечне освітнє середовище	B1.1
		Здатність організовувати психологічно безпечне освітнє середовище	B1.2
		Проектувальна	Б2
		Здатність організовувати та проектувати освітні осередки за принципами універсального дизайну та розумного пристосування	B2.1
В	Партнерська взаємодія учасниками освітнього процесу	Психо-емоційна	В1
		Здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії	V1.1
		Здатність до швидкого реагування на зміни, гнучкість, адаптивність і стресостійкість	V1.2
		Педагогічне партнерство	В2
		Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності	V2.1
		Здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності	V2.2
		Здатність до командної взаємодії	V2.3
		Морально-етична	В3
		Здатність враховувати культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та здійснювати його незалежно від власних поглядів, стереотипів та упереджень	V3.1
Г	Професійний розвиток та самовдосконалення	Здатність до навчання впродовж життя	Г1
		Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності.	G1.1
		Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту	G1.2
		Інформаційно-комунікаційна	Г2
		Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі	G2.1
		Здатність ефективно використовувати ІКТ та електронні освітні ресурси в професійній діяльності	G2.2

		Здатність дотримуватись правил безпечної поведінки в цифровому середовищі	Г2.3
--	--	---	------

6. Опис трудових функцій (трудові функції; предмети і засоби праці; професійні компетентності; знання, уміння та навички)

У/ п	Трудові функції	Предмети і засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
А	Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу	Меблі, канцелярське приладдя, персональний комп'ютер (ноутбук), принтер, сканер й інші засоби оргтехніки, електронні освітні платформи, електронні (цифрові) освітні ресурси, педагогічна та психологічна література, Державний стандарт дошкільної освіти, освітні програми, методичні рекомендації	A1 Прогностична		
			A1.1 Здатність планувати та прогнозувати результати освітнього процесу	A1.1.31 Структурні компоненти освітнього процесу в дошкільній освіті	A1.1.U1 Будувати освітній процес з урахуванням його компонентної структури
				A1.1.32 Види, типи, основні підходи до планування в закладі дошкільної освіти, їх переваги і недоліки	A1.1.U2 Скласти перспективний і календарний план освітньої роботи в різних вікових групах, використовуючи різні підходи до планування
				A1.1.33 Специфіка планування освітнього процесу в різних вікових групах	A1.1.U3 Визначати конкретні цілі та планувати освітню роботу в різновікових групах закладу дошкільної освіти
			A1.2 Здатність до цілепокладання, самоорганізації та підготовки до здійснення освітнього процесу	A1.2.31 Основи тайм-менджменту освітньої діяльності і самоменеджменту	A1.2.U1 Ефективно розподіляти робочий час відповідно до педагогічного навантаження
				A1.2.32 Основи особистої ефективності	A1.2.U2 Вміння ставити цілі освітньої діяльності.
			A1.3 Здатність до документування професійної діяльності	A1.3.31 Види і вимоги до документування професійної діяльності	A1.3.U1 Формувати та зберігати професійну документацію.

			A2 Організаційна
--	--	--	-------------------------

		до освітніх програм та організації освітнього процесу, календарно-тематичне планування, дидактичні та методичні матеріали, наочність	A2.1 Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти державною мовою	A2.1.31 Норми та стилі літературної української мови, використання усного та писемного мовлення.	A2.1.U1 Здійснювати усну та письмову комунікацію з учасниками освітнього процесу державною мовою
				A2.1.32 Закономірності становлення і розвитку мовленнєвої діяльності дітей раннього та дошкільного віку	A2.1.U2 Формувати здатність дитини продукувати свої звернення, думки, враження тощо в будь-яких формах мовленнєвого висловлювання.
				A2.1.33 Лінгводидактичні основи розвитку мовлення здобувачів освіти	A2.1.U3 Визначати та враховувати в мовленнєвій роботі з дітьми індивідуальні особливості розвитку мовлення
			A2.2 Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти	A2.2.31 Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти	A2.2.U1 Організовувати освітній процес у закладі дошкільної освіти відповідно до нормативно-правового забезпечення
				A2.2.32 Вітчизняні і зарубіжні концепції, теорії, парадигми дошкільної освіти	A2.2.U2.Обирати одну з сучасних моделей освітнього процесу
				A2.2.33 Основи дошкільної дидактики, методики і технології дошкільної освіти	A2.2.U3. Обирати та застосовувати ефективні методи, форми та засоби організації особистісно-орієнтованого освітнього процесу, забезпечувати баланс між активностями, ініційованими вихователем та здобувачами освіти
			A2.3 Здатність організовувати ігрову (провідну) і інші види дитячої діяльності та підтримувати види діяльності,	A2.3.31 Види дитячої діяльності та їх характерні особливості	A2.3.U1 Організовувати різні види та форми дитячої діяльності з урахуванням інтересів здобувачів освіти та конкретної освітньої ситуації
				A2.3.32 Теорія провідних видів діяльності дітей раннього та дошкільного віку	A2.3.U2 Використовувати провідні види діяльності дітей раннього та дошкільного віку для

					забезпечення
--	--	--	--	--	--------------

			ініційовані дитиною		гармонійного розвитку особистості під час освітнього процесу
				A2.3.33 Природа дитячої гри	A2.3.U3 Організовувати та підтримувати дитячу гру
			A2.4 Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами	A2.4.31 Нормативно-правове забезпечення організації інклюзивного навчання	A2.4.U1 Дотримуватись нормативно-правових вимог щодо організації інклюзивного навчання під час професійної діяльності
				A2.4.32 Основи психо-фізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами та способи виявлення індивідуальних потреб в освітньому процесі	A2.4.U2 Виявляти наявність особливих освітніх потреб у здобувачів освіти
				A2.4.33 Технології індивідуального і диференційованого навчання	A2.4.U3 Обирати та застосовувати ефективні форми, методи, засоби та способи організації навчання дітей з особливими освітніми потребами
				A2.4.34 Соціалізація здобувачів освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу	A2.4.U4 Організовувати соціальні відносини в дитячому колективі на засадах недискримінації та залучати дітей до спільних видів діяльності
				A2.4.35 Види адаптацій і модифікацій освітнього процесу, зумовлених особливими освітніми потребами дітей	A2.4.U5 Здійснювати адаптацію і модифікацію освітнього процесу відповідно до потреб та можливостей дітей з особливими освітніми потребами
			A3 Оцінювально-аналітична		
			A3.1 Здатність здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу якості	A3.1.31 Засади здійснення моніторингу в освітньому процесі	A3.1.U1 Дотримуватись вимог здійснення моніторингу освітньої діяльності у закладі дошкільної освіти

				А3.1.32 Технології проведення моніторингу якості освітньої діяльності	А3.1.У2 Обирати відповідні цілям моніторингу критерії, індикатори,
--	--	--	--	--	--

			освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти		методи моніторингу якості освітньої діяльності
				A3.1.33 Сфер застосування результатів моніторингу якості освітньої діяльності	A3.1.У3 Інтерпретувати результати моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу, забезпечення комфортного переходу з сімейного до освітнього середовища, з закладу в заклад, з рівня дошкільної освіти на рівень початкової освіти, комунікації з батьками
			A3.2 Здатність аналізувати рівень сформованості компетентностей відповідно до державного стандарту	A3.2.31 Методи оцінки результатів рівня сформованості ключових компетентностей у здобувачів освіти	A3.2.У1 Обирати та застосовувати методи оцінки рівня сформованості ключових компетентностей та спільних для них умінь у здобувачів освіти
				A3.2.32 Сфери застосування результатів оцінки рівня сформованості компетентностей у здобувачів освіти	A3.2.У2 Інтерпретувати результати оцінки рівня сформованості компетентностей у здобувачів освіти для адаптації та коригування освітнього процесу та комунікації з батьками
			A4 Предметно-методична		
			A4.1 Здатність формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та спільні уміння відповідно до державного	A4.1.31 Державний стандарт дошкільної освіти та типову освітню програму для дітей раннього та дошкільного віку	A4.1.У1 Моделювати зміст освіти відповідно до вимог державного стандарту та обраної закладом дошкільної освіти освітньої програм

			стандарту	А4.1.32 Теорії та технології когнітивного, фізичного, мовленнєвого, соціального та емоційного розвитку дітей раннього та дошкільного віку	А4.1.У2 Визначати індивідуальні потреби дитини раннього та дошкільного віку у навчанні та розвитку та використовувати відповідні технології
				А4.2.33 Основи загальної, вікової, дитячої, педагогічної психології, нейропсихології	А4.1.У3 Моделювати зміст освіти відповідно до вікових та особливостей

					психологічного розвитку дітей раннього та дошкільного віку
				A4.2.34 Загальної та дошкільної педагогіки	A4.1.У4 Моделювати зміст освіти відповідно до теорії загальної та дошкільної педагогіки
Б	Участь у створенні, підтримці розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища	Меблі, канцелярське приладдя, персональний комп'ютер (ноутбук), принтер, сканер й інші засоби оргтехніки, обладнання для організації осередків діяльності за інтересами у закладі дошкільної освіти, рекомендації, акти, посібники та інші матеріали щодо правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм у закладі	Б1 Здоров'язбережувальна		
			Б1.1 Здатність організовувати фізично безпечне освітнє середовище	Б1.1.31 Основи пожежної безпеки, цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, вимог санітарного законодавства, законодавства про організацію харчування в закладі освіти	Б1.1.У1 Здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії, гігієни
				Б1.1.32 Способи поведінки у небезпечних ситуаціях та фактори можливого ризику у приміщенні та на території закладу	Б1.1.У2 Ідентифікувати, оцінювати, адекватно реагувати на можливі ризики та небезпеки, попереджувати їх
				Б1.1.33 Симптоми, перебіг, способи передачі, інкубаційний період дитячих хвороб	Б1.1.У3 Виявляти загальні симптоми дитячих хвороб, вчасно інформувати медичного працівника та батьків
				Б1.1.34 Порядок надання домедичної допомоги учасникам освітнього процесу	Б1.1.У4 Надавати адекватну домедичну допомогу учасникам освітнього процесу
			Б1.2 Здатність організовувати психологічно безпечне освітнє середовище	Б1.2.31 Основи охорони психічного здоров'я учасників освітнього процесу	Б1.2.31 Створювати в освітньому середовищі емоційно-комфортну атмосферу, сприятливі умови для особистісного самовизначення у різних видах дитячої активності
				Б1.2.32 Психологічна природа булінгу та способи його попередження, подолання	Б1.2.32. Попереджувати, вчасно та адекватно реагувати на ситуації емоційного, фізичного, психологічного насилля
			Б2 Проектувальна		

		дошкільної освіти, протиепідемічних правил, щодо принципу доступності та розумного пристосування, правил запобігання насильству та булінгу (цькуванню), аптечка, індивідуальні засоби інформування про небезпеку, засоби пожежогасіння	Б2.1.Здатність організовувати та проєктувати освітні осередки за принципами універсального дизайну та розумного пристосування	Б2.1.31 Принципи універсального дизайну та розумного пристосування в організації освітнього середовища закладу дошкільної освіти	Б2.1.У1 Організовувати групове приміщення з урахуванням інтересів та потреб здобувачів освіти
				Б2.1.32 Особливості та принципи організації та зонування освітнього простору у закладі дошкільної освіти	Б2.1.У2 Проєктувати мобільні і динамічні, розвивальні освітні осередки за принципами універсального дизайну та розумного пристосування з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог та конкретних освітніх завдань
				Б2.1.33 Призначення та розвивальний потенціал навчально-методичного та ігрового наповнення освітнього середовища	Б2.1.У3 Обирати навчально-дидактичний та ігровий матеріал відповідно до розвивального потенціалу
В	Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу	Меблі, канцелярське приладдя, персональний комп'ютер (ноутбук), принтер, сканер й інші засоби оргтехніки, програми та сервіси для спілкування та	В1 Психо-емоційна		
			В1.1 Здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії	В1.1.31 Теорія емоційного інтелекту	В1.1.У1 Керувати власними емоціями у професійній діяльності чи/або під час спілкування з іншими учасниками освітнього процесу
				В1.1.32 Причини і ознаки професійного вигорання	В1.1.У2 Запобігати професійному вигоранню та коригувати власну професійну діяльність з урахуванням власного психо-емоційного стану

		прийняття		В1.1.33 Толерантність та її сутнісні характеристики	В1.1У3 Усвідомлювати та конструктивно реагувати на прояви емоцій, толерантно взаємодіяти з усіма учасниками освітнього процесу
--	--	-----------	--	---	--

		спільних рішень (месенджери, соціальні мережі, спільну календарі, опитувальники тощо)	В2 Педагогічне партнерство		
			В2.1 Здатність до ефективної співпраці та в комунікації професійній діяльності	В2.1.31 Основ теорії соціальної та професійної комунікації (основи самопрезентації, комунікативні канали, комунікативні бар'єри та способи їх уникнення, інструменти мотивування та залучення до співпраці)	В2.1.У1 Визначати ефективні способи комунікації відповідно до визначених завдань, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії з урахуванням факторів, що впливають на результат
				В2.1.32 Знання технік ефективної комунікації та ведення переговорів, командної роботи, педагогічної фасилітації, ненасильницької взаємодії, інструментів медіації та діалогу, роботи з конфліктами, моделей та стратегій співпраці	В2.1.У2 Застосовувати методики усвідомленого і емпатійного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації, запобігати конфліктам в освітньому процесі
				В2.1.33 Засади професійного співробітництва з батьківською спільнотою, профільними фахівцями та професійними організаціями у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, охорони правопорядку, представниками територіальної громади та іншими зацікавленими сторонами щодо виконання трудових функцій	В2.1.У3 Встановлювати та підтримувати професійні контакти в колективі, з батьківською спільнотою, профільними фахівцями та професійними організаціями щодо виконання трудових функцій
				В2.1.34 Знання особливостей організації, принципів та методів реалізації педагогічного наставництва	В2.1.У4 Надавати методичну допомогу педагогічним працівникам в організації освітнього процесу, набутті (вдосконаленні) ними педагогічної майстерності, самооцінюванні професійної діяльності

			В2.3 Здатність до командної взаємодії	В2.3.31 Засади командної взаємодії під час освітнього процесу	В2.3.У1 Застосовувати принципи командної взаємодії в професійній діяльності
--	--	--	---------------------------------------	---	---

				V2.3.32 Принципи, завдання та функції, порядок організації діяльності команди психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами	V2.3.U2 Реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію здобувача освіти спільно з командою психолого-педагогічного супроводу
			V3 Морально-етична		
			V3.1 Здатність враховувати культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та здійснювати його незалежно від власних поглядів, стереотипів та упереджень	V3.1.31 Знання основ морально-етичної та професійної етики вихователя	V3.1.U1 Уникати та попереджати вплив власних поглядів, упередженого ставлення та стереотипів у судженнях і діях
				V3.1.32 Полікультурність суспільства, відмінності між людьми	V3.1.U2 Формувати толерантне ставлення в учасників освітнього процесу до інакшості та організовувати освітній процес з її урахуванням
Г	Професійний розвиток та самовдосконалення	Меблі, канцелярське приладдя, персональний комп'ютер (ноутбук), принтер, сканер й інші засоби	Г1 Здатність до навчання впродовж життя		
			Г1.1 Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності	Г1.1.31 Сутність, зміст, методи та способи здійснення саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності	Г1.1.U1 Аналізувати, усвідомлювати, узагальнювати результати власної професійної діяльності
				Г1.1.32 Професійний стандарт та вимог до професійної діяльності	Г1.1.U2 Визначати відповідність власних професійних компетентностей вимогам професійного стандарту та

		оргтехніки, бази даних підвищення кваліфікації, психологічна та педагогічна література, електронні (цифрові освітні ресурси)			виявляти труднощі, усувати недоліки власної професійної діяльності
			Г1.2 Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту	Г1.2.31 Нормативно-правове забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних працівників	Г2.1.У1 Визначати індивідуальну потребу та планувати професійний розвиток для досягнення його стратегічних і оперативних цілей
				Г1.2.32 Основні принципи, функції, форми і методи самоосвіти	Г1.2.32 Критично обирати та використовувати форми та методи самоосвіти
			Г2 Інформаційно-комунікаційна		
			Г2.1 Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі	Г2.1.31 Основи медіаграмотності, способів та правил використання сучасного медіапростору, культури користування мережею Інтернет	Г2.1.У1 Знаходити, опрацьовувати, критично оцінювати зміст, достовірність, надійність інформаційних джерел та застосовувати їх у професійній діяльності
			Г2.2 Здатність ефективно використовувати ІКТ та електронні освітні ресурси в професійній діяльності	Г2.2.31 Нормативно-правове забезпечення використання ІКТ та електронних освітніх ресурсів в професійній діяльності	Г2.2.У1 Дотримуватися правових вимог використання електронних освітніх ресурсів в професійній діяльності
				Г2.2.32 Особливості та санітарно-гігієнічні вимоги використання ІКТ в професійній діяльності	Г2.2.У2 Дотримуватись санітарно-гігієнічних вимог використання ІКТ в професійній діяльності

			Г2.3 Здатність дотримуватись правил безпечної поведінки в цифровому середовищі	Г2.3.У1 Правила безпечної поведінки в цифровому середовищі, способів контролю контенту та реагування на ризики в цифровому середовищі	Г2.3.У1 Дотримуватися вимог щодо безпечної поведінки та використання інструментів контролю контенту, захисту персональних даних, охорони прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі
--	--	--	--	---	--

7. Орієнтовний опис професійних компетентностей вихователя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників

Професійні компетентності	Кваліфікаційні категорії педагогічних працівників			
	Спеціаліст	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
А Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу				
А1 Прогностична компетентність				
A1.1 Здатність планувати та прогнозувати результати освітнього процесу	Планує та прогнозує результати освітнього процесу відповідно до вимог державного стандарту дошкільної освіти	Планує та прогнозує результати освітнього процесу з урахуванням індивідуального та диференційованого підходів	Планує та прогнозує результати освітнього процесу з використанням доцільних інноваційних форм, методів і засобів навчання, виховання, розвитку здобувачів освіти	Демонструє здатність надавати методичну допомогу під час планування та прогнозування результатів освітнього процесу на основі власного досвіду
A1.2 Здатність до цілепокладання, самоорганізації та підготовки до здійснення освітнього процесу	Розподіляти робочий час відповідно до педагогічного навантаження для ефективної організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу			
A1.3 Здатність до документування професійної діяльності	Здійснює документування професійної діяльності, у тому числі в електронному форматі			
А2 Організаційна компетентність				

A2.1 забезпечувати дошкільної освіти державною мовою	Здатність здобуття	Володіє державною мовою, влучно застосовує інтонаційні та позамовні (рухові) засоби виразності, аргументовано висловлює власні думки державною мовою та навчає цьому здобувачів освіти з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей розвитку мовлення
---	-----------------------	--

A2.2 Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти	Добирає доцільні методи, форми та засоби організації освітнього процесу для досягнення результатів навчання	Добирає доцільні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти	Використовує інноваційні форми, методи та засоби організації освітнього процесу	Демонструє здатність надавати консультативну підтримку та методичні роз'яснення щодо використання ефективних методів, форм і засобів організації освітнього процесу
A2.3 Здатність організовувати ігрову (провідну) і інші види дитячої діяльності та підтримувати види діяльності, ініційовані дитиною	Організовує та підтримує провідні види дитячої діяльності відповідно до дидактичних цілей і поставлених завдань	Організовує та підтримує провідні та інші види дитячої діяльності з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, формує у дітей бажання й потребу висловлювати пропозиції щодо організації різних видів діяльності	Обирає та впроваджує новітні види та форми організації дитячої діяльності у освітньому процесі, забезпечує баланс між активностями, ініційованими вихователем та здобувачами освіти	Демонструє здатність надавати консультативну підтримку та методичні роз'яснення щодо організації ігрової і інших видів дитячої діяльності
A2.4 Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами	Обирає та застосовує технології інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами	Обирає та застосовує технології інклюзивного навчання відповідно до індивідуальних потреб здобувачів освіти, організовує та підтримує спільну діяльність здобувачів освіти на засадах недискримінації та поваги для успішної їхньої соціалізації	Здійснює адаптацію та модифікацію освітнього процесу відповідно до індивідуальних потреб дітей з особливими освітніми потребами	Демонструє здатність надавати консультативну підтримку та методичні роз'яснення щодо організації інклюзивного навчання
A3 Оцінювально-аналітична компетентність				

A3.1	Здатність здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти	Обирає доцільні форми, методи, критерії та індикатори здійснення моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти			
A3.2	Здатність аналізувати рівень сформованості компетентностей відповідно до державного стандарту	Обирає та застосовує методи аналізу та оцінки рівня сформованості ключових компетентностей у здобувачів освіти відповідно до державного стандарту дошкільної освіти	Коригує освітній процес з урахуванням результатів оцінки рівня сформованості компетентностей кожного здобувача освіти відповідно до індивідуальних потреб, залучає всіх учасників освітнього процесу для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти	Формує власні інструменти оцінки рівня сформованості компетентностей у здобувачів освіти відповідно до державного стандарту та рекомендації щодо його використання	
A4 Предметно-методична компетентність					
A4.1	Здатність формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та спільні уміння відповідно до державного стандарту	Моделює зміст освіти відповідно до вимог державного стандарту з урахуванням теорії загальної та дошкільної педагогіки	Визначає та враховує вікові, індивідуальні особливості здобувачів освіти під час моделювання змісту освіти відповідно до вимог державного стандарту	Обирає і використовує інноваційні технології формування у здобувачів освіти ключових компетентностей та спільних умінь відповідно до державного стандарту	Розробляє власні навчальні, методичні матеріали для формування у здобувачів освіти ключових компетентностей та спільних умінь, а також рекомендації щодо їх застосування
Б Участь у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища					
Б1 Здоров'язбережувальна компетентність					
B1.1	Здатність організовувати фізично	Дотримується правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил та норм, протиепідемічних правил, засад раціональної організації праці та відпочинку під час організації освітнього середовища, попереджає, вчасно			

безпечне освітнє середовище	виявляє та реагує на ознаки насильства, булінгу, жорстокого поводження, зовнішні ознаки загроз фізичній безпеці та здоров'ю здобувачів освіти		
Б1.2 Здатність організовувати психологічно безпечне освітнє середовище	Створює в освітньому середовищі емоційно-комфортну атмосферу та сприятливі умови для навчання та роботи, виявляє фактори ризику та демонструє здатність мінімізувати їх вплив		
Б2 Проєктувальна компетентність			
Б2.1 Здатність організовувати та проєктувати освітні осередки за принципами універсального дизайну та розумного пристосування	Проєктує та організовує групове приміщення відповідно до цілей та завдань освітнього процесу з урахуванням принципів універсального дизайну та розумного пристосування	Проєктує безпечні, мобільні і динамічні, розвивальні освітні осередки відповідно до інтересів та потреб здобувачів освіти. Обирає навчально-дидактичний та ігровий матеріал відповідно до розвивального потенціалу	Вносить пропозиції щодо вдосконалення освітніх осередків у закладі дошкільної освіти
В Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу			
В1 Психо-емоційна компетентність			
В1.1 Здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії	Розрізняє, усвідомлює власні емоції, керує власними емоціями та конструктивно реагує на прояви емоцій інших учасників освітнього процесу, толерантно взаємодіє з усіма учасниками освітнього процесу, виявляє симптоми та запобігає власному професійному вигоранню		
В1.2 Здатність до швидкого реагування на зміни, гнучкість, адаптивність і стресостійкість	Конструктивно реагує на зміни та застосовує техніки зниження емоційної напруги, регуляції стресового стану	Проявляє гнучкість, адаптивність та лідерські якості залежно від ситуації	
В2 Педагогічне партнерство			
В2.1 Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності	Визначає та застосовує різні способи комунікації відповідно до визначених завдань, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії з урахуванням факторів, що впливають на результат, встановлює та підтримує професійні контакти		Демонструє здатність надавати методичну допомогу педагогічним працівникам в організації

	в колективі, з батьківською спільнотою, профільними фахівцями та професійними організаціями		освітнього процесу, налагодженні ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності
B2.2 Здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності	Співпрацює з батьками на засадах партнерства і взаємної відповідальності. Визначає, враховує запити та очікування всіх учасників освітнього процесу, залучає їх до участі в ньому як його рівноправних учасників	Надає консультативну та інформаційну підтримку батькам щодо навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти	Використовує інноваційні форми, методи та засоби педагогічного просвітництва батьків
B2.3 Здатність до командної взаємодії	Реалізує принципи командної взаємодії в професійній діяльності та ефективно співпрацює з іншими членами команди з використанням різних форм, засобів і стратегій комунікації		Організовує командну взаємодію, вносить пропозиції щодо розподілу командних ролей і спрямовує команду на вирішення проблемних питань
B3 Морально-етична компетентність			
B3.1 Здатність враховувати культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та здійснювати його незалежно від власних поглядів, стереотипів та упереджень.	Створює сприятливі умови для усіх учасників освітнього процесу з урахуванням їх культурних, релігійних, соціальних та мовних особливостей. Прогнозує та враховує наслідки впливу власних поглядів, стереотипів та упереджень на професійну діяльність. Формує толерантне ставлення у здобувачів освіти до різних мов, культур, традицій		
Г Професійний розвиток та самовдосконалення			
Г1 Здатність до навчання впродовж життя			

Г1.1	Здатність до саморефлексії та	Аналізує та оцінює результати власної професійної діяльності, рівень сформованості професійних	Відстежує динаміку та результати власної	Демонструє здатність надавати методичну
-------------	----------------------------------	---	---	--

самооцінювання власної професійної діяльності	компетентностей відповідно до вимог професійного стандарту, виявляє власні потреби у професійному розвитку		професійної діяльності. Виявляє труднощі, усуває недоліки власної професійної діяльності	підтримку щодо самооцінювання професійної діяльності педагогічними працівниками
Г1.2 Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту	Визначає оперативні цілі індивідуального професійного розвитку та самоосвіти відповідно до власних професійних потреб	Визначає стратегічні цілі індивідуального професійного розвитку та самоосвіти відповідно до власних професійних потреб	Демонструє здатність організовувати та передавати власний професійний досвід	Демонструє здатність надавати підтримку у визначенні стратегічних та операційних цілей професійного зростання педагогічних працівників Відстежує зміни в системі освіти, враховує їх у проектуванні власної професійної діяльності та плануванні професійного розвитку
	Планує власний професійний розвиток відповідно до визначених цілей Критично обирає види, форми, програми та суб'єктів підвищення кваліфікації відповідно до власних професійних потреб та вимог законодавства			
Г2 Інформаційно-комунікаційна компетентність				
Г2.1 Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі	Критично оцінює, добирає інформацію. Відповідально ставиться до її використання та накопичення у професійній діяльності			
Г2.2 Здатність ефективно використовувати ІКТ та електронні освітні ресурси в професійній діяльності	Дотримується правових і санітарно-гігієнічних вимог використання ІКТ в професійній діяльності згідно чинного законодавства. Використовує ІКТ та електронні освітні ресурси для організації освітнього процесу, професійного спілкування; дотримується академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів			

	Використовує наявні електронні (цифрові) освітні ресурси в освітньому процесі	Використовує ІКТ з урахуванням цілей і завдань освітнього процесу, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти; аналізує їх ефективність у професійній діяльності	Створює (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси, апробує та популяризує їх. Критично аналізує доцільність використання ІКТ і електронних освітніх ресурсів в освітньому процесі, добирає їх. Надає методичну допомогу іншим педагогам в оволодінні цифровими навичками
Г2.3 Здатність дотримуватись правил безпечної поведінки в цифровому середовищі	Дотримується вимог щодо безпечної поведінки та використання інструментів контролю контенту, захисту персональних даних, охорони прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі		

8. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

8.1. Розробник професійного стандарту Міністерство освіти і науки України.

8.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Науково-дослідний Інститут праці і зайнятості населення Міністерства соціальної політики України і НАН України.

8.3. Дата затвердження професійного стандарту _____2021 року

8.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів
_____2021 року.

8.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Грудень 2026 року.

